

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

**Europees Fonds voor Regionale
Ontwikkeling**

Vlaanderen 2014-2020

**‘Investeren in groei en
werkgelegenheid’**

JAARVERSLAG 2018

Publiekssamenvatting

Europa investeert
Vlaanderen groeit

Europese Unie

Om in de internationale, sterk geglobaliseerde context stand te houden, wil Vlaanderen behoren tot de meest competitieve regio's van Europa, met een economie die de economische en sociale vooruitgang duurzaam bevordert, meer en betere tewerkstelling realiseert en de bescherming en verbetering van het leefmilieu nastreeft.

Om deze doelstellingen te realiseren, wordt opnieuw samengewerkt met de Europese Unie in het kader van het EFRO-programma Vlaanderen 2014 - 2020. Onder de leuze *'Europa investeert, Vlaanderen groeit'* wordt in deze programmaperiode ingezet op 4 prioriteiten: stimuleren van onderzoek en technologische ontwikkeling en de economische valorisatie ervan, versterken van ondernemerschap en concurrentievermogen, bevorderen van de overgang naar een koolstofarme economie en versterken van een duurzame grootstedelijke ontwikkeling.

De Europese Commissie keurde op 15 december 2014 het 'Operationeel programma 2014-2020' voor Vlaanderen goed. Bij beslissing van 3 april 2015 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan de verdere operationalisering van het programma. Op 12 juli 2017 heeft Vlaanderen een verzoek tot wijziging van het Operationeel Programma ingediend. De wijziging omvatte voornamelijk een wijziging van de middelen per prioriteitsas, een wijziging van relevante output- en resultaatsindicatoren en een correctie van de financiële mijlpalen voor 2018. Daarnaast omvatte deze wijziging een budgettaire verschuiving van 8,2 miljoen euro van prioriteit 3 naar prioriteit 1, van 5 miljoen euro van prioriteit 2 naar prioriteit 1 en de toevoeging van een aanvullend bedrag van 2.026.840 euro aan prioriteit 1. Dit verzoek tot wijziging werd op 12 oktober 2017 door de Commissie goedgekeurd. Dit programma heeft een budget van 435 miljoen euro. Hiervan is 175 miljoen euro afkomstig van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

In 2014 en 2015 ging de meeste aandacht nog naar de inhoudelijke invulling en voorbereiding van het programma. De eerste oproepen werden midden 2015 gelanceerd.

In 2016, 2017 en 2018 lag de focus verder op het lanceren en afsluiten van verschillende projectoproepen. In totaal liepen er 13 oproepen in 2017. Tot eind 2018 werden er reeds 58 oproepen gelanceerd. Voor elke specifieke doelstelling en per GTI (geïntegreerde territoriale investeringen) werd een afzonderlijke oproep opgesteld. Er werden binnen het Operationeel Programma 3 GTI-regio's geïdentificeerd: de provincies Limburg en West-Vlaanderen en de Kempen. Deze subprogramma's werden ontwikkeld omwille van hun specifieke territoriale noden en actieplannen.

Binnen **prioriteit 1** - Innovatie en technologische ontwikkeling, liepen er in 2018 4 oproepen (betreffende overdracht / verspreiding van technologieën en co-creatie). Van de 20 ingediende projecten werden er 10 goedgekeurd voor een totale EFRO-bijdrage van 4,08 miljoen euro. Deze projecten zullen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Vlaanderen als innovatieve regio. Tot eind 2018 werd reeds 86% van de beschikbare middelen binnen deze prioriteit toegekend.

In **prioriteit 2** – Ondernemerschap, werden in 2018 4 oproepen gelanceerd en/of afgesloten (o. a. betreffende verbetering kennis over en implementatie van innovatieve bedrijfsmodellen, bevorderen van een internationaal ondernemersklimaat, bevorderen van een ondernemingsvriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen). Er werden in 2018 24 projecten geselecteerd voor een totale EFRO-bijdrage van 5,71 miljoen euro. Deze projecten zijn specifiek gericht op het versterken van het ondernemerschap en concurrentievermogen in Vlaanderen. Tot eind 2018 werd reeds 68% van de beschikbare middelen binnen deze prioriteit toegekend.

In 2018 liepen er voor **prioriteit 3** – Bevorderen van de overgang naar een koolstofarme economie, 2 oproepen (o.a. rond duurzame stedelijke mobiliteitssystemen). Er werden 7 projecten goedgekeurd voor een totale EFRO-bijdrage van 5,53 miljoen euro. Deze projecten dragen bij aan een duurzame transitie van Vlaanderen naar een koolstofarme economie. Tot eind 2018 werd reeds 88% van de beschikbare middelen binnen deze prioriteit toegekend.

Voor **prioriteit 4** – Duurzame grootstedelijke ontwikkeling, liepen in 2018 3 oproepen (deze werden in 2016 gelanceerd) Deze oproepen staan open voor projectindiening tot en met eind 2020. Er werden 3 projecten goedgekeurd voor een totale EFRO-bijdrage van 2,57 miljoen euro. Deze projecten versterken de duurzame grootstedelijke ontwikkeling. Tot eind 2018 werd reeds 73% van de beschikbare middelen binnen deze prioriteit toegekend.

Over het volledige EFRO-programma werden er tot en met 2018 190 projecten goedgekeurd binnen 58 gelanceerde oproepen. Deze projecten vertegenwoordigen een totale investering van 394,7 miljoen euro. De goedgekeurde EFRO-steun voor deze projecten bedraagt 145,6 miljoen euro. Hiermee werd reeds 83% van het beschikbare budget vastgelegd. Het programma kent een vlotte voortgang. Tot en met 2018 werd er 39,6 euro betaald aan de begunstigden.

Gedurende 2018 werden, op het vlak van **communicatie**, door de Managementautoriteit o.a. volgende activiteiten ondernomen: het organiseren van 'Europa in je Buurt', het versturen van de digitale nieuwsbrief 'Effect' en het organiseren van infosessies voor (toekomstige) projectuitvoerders. Verder werden tal van communicatieve acties ondernomen via de provincies en de projectpromotoren zelf.

In het najaar van 2018 voerde Idea Consult een **evaluatie** van het EFRO-programma uit. Deze evaluatie komt op een strategisch moment, met name dat van de voorbereiding van de nieuwe Europese meerjarenbegroting 2021-2027 en de nieuwe structuurfondsenperiode. De beoogde meerwaarde van deze tussentijdse evaluatie is dubbel:

- Vanuit de evaluatie willen we de uitvoering van het huidige programma waar mogelijk verder optimaliseren. Heel wat projecten zijn net gestart, andere moeten nog worden opgestart, dus kunnen er op operationeel niveau nog bepaalde verbeteringen worden doorgevoerd;
- Daarnaast willen we de volgende programmaperiode 2021-2027 inspireren. Het grootste deel van de middelen uit het lopende programma zijn al toegewezen. De meer strategische aanbevelingen zijn bijgevolg vooral gericht op de volgende periode.

De evaluatie richt zich op vijf kernpunten: Relevantie en coherentie van de strategie; Effectiviteit, efficiëntie en verwachte impact; Kwaliteit van de uitvoering en van het toezichtstelsel; Geïntegreerde territoriale benadering; Europese toegevoegde waarde.

De voornaamste bevindingen worden onderstaand samengevat:

1. Op basis van een SWOT-analyse en beleidsscreening werd vastgesteld dat de prioriteiten en doelstellingen in het EFRO-programma nog sterk aansluiten bij de actuele beleidsuitdagingen in Vlaanderen en Europa.
2. In het algemeen liggen de vooropgestelde streefwaarden van de goedgekeurde projecten in lijn met de streefwaarden die in het OP worden vooropgesteld voor 2023. De effectief gerapporteerde waarden van de projecten op 30/6/2018 blijven nog onder de vooropgestelde streefwaarden. Dit is vooral het geval bij de prioriteiten 1, 3 en 4, die sterk inzetten op investeringsprojecten die pas in een latere fase een meetbaar resultaat opleveren. Onder prioriteit 2 zitten veel meer werkingsprojecten, wat zich duidelijk uit in hogere gerealiseerde waarden.
3. Zowel de programma- als projectuitvoering en het toezicht erop zijn op een kwaliteitsvolle wijze georganiseerd. Op verschillende domeinen stellen we ook een verdere professionalisering vast ten opzichte van eerdere programmaperiodes.
4. Europese meerwaarde: EFRO is vaak belangrijk als hefboom en katalysator. Daarnaast zet het ook blijvend druk op innovatie en klimaat.
5. Vanuit de evaluatie wil men de structurele inzet en de veralgemening van het GTI-instrument in Vlaanderen ontraden. Het beperkte EFRO-budget en de complexe regelgeving die daarrond dient te worden gerespecteerd, sterkt de evaluator in het pleidooi voor een eenduidig en gespecialiseerd centraal beheer en een globaal budget zonder territoriale voorafnames.